

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยโดยได้จัดลำดับการเสนอไว้ดังนี้

ผลเหตุในการเลือกสอนภาษาอังกฤษ องค์ประกอบในการสอนภาษาอังกฤษซึ่งประกอบด้วย ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ หลักสูตร วัสดุและสื่อการเรียน การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

ผลเหตุในการเลือกสอนภาษาอังกฤษ

การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้เริ่มกำหนดไว้ในหลักสูตรในระดับชั้นสูงสุดของชั้นมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ก็ยังกำหนดให้สอนภาษาอังกฤษในเวลาพิเศษในชั้นอนุบาลและชั้นประถม เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับมัธยม จนหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๐๓ ก็ยังคงกำหนดให้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาตอนปลายและอนุญาตให้สอนภาษาอังกฤษได้ตั้งแต่ชั้นอนุบาล นับว่าประเทศไทยเรามีการสอนภาษาอังกฤษมานานแล้ว แต่การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยก็ยังไม่ได้ผลดังจะเห็นได้จากการที่ศูนย์ภาษาอังกฤษ โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ได้ร่วมมือกับประธานคณะกรรมการประสานงานโครงการภาษาอังกฤษระดับชาติ ทำข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยขึ้น เพื่อเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาปรับปรุงนโยบายและหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่คนไทย โดยถือเอาผลการสำรวจของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ และของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ มาประกอบการพิจารณาเสนอแนะ รายละเอียดที่ผู้เกี่ยวข้องชาวไทยและชาวต่างประเทศเห็นพ้องต้องกันเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย มีดังนี้

๑. ผลการเรียนการสอนในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัยทั่วไปในปัจจุบันยังอยู่ในระดับอ่อนมาก
๒. สาเหตุสำคัญที่ทำให้การสอนไม่ได้ผลดี คือ การเสียเวลาแกไขข้อผิดพลาดซึ่งสอนไว้ในชั้นต้น ๆ เพราะในชั้นต้น ๆ ที่เริ่มเรียนเป็นระยะที่ต้องการครูที่ดีที่สุด แต่เรากลับใช้ครูที่มีความรู้และความสามารถด้อยที่สุดสอน
๓. การพิจารณาสอนภาษาต่างประเทศโดยใช้ทฤษฎีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เป็นเกณฑ์เพียงอย่างเดียวย่อมไม่ได้ แต่ควรจะพิจารณาด้านความพอเพียงของครูภาษาอังกฤษที่ดี และต้องคำนึงถึงทักษะที่เด็กต้องใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนภาษาต่างประเทศด้วยว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุง เพื่อใช้ในการสื่อความหมายกับภาษาต่างประเทศ^๑

พรณิณี สาคกริก ยังให้ความเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ได้ผลเพราะครูภาษาอังกฤษที่ผลิตออกมาไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนครูที่สอนอยู่ก็มิได้รับการศึกษาอบรมที่จะเป็นครูภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ และมีได้รักที่จะเป็นครู^๒

กษมา อัจฉริยะศาสตร์ ก็ให้ความเห็นว่าการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยล้มเหลว เพราะความไม่พร้อมของผู้สอน คือผู้สอนขาดความรู้ในด้านเทคนิคการสอน ไม่ทราบความถูกต้องในสิ่งที่จะสอน และขาดความตั้งใจที่จะสอน ผู้เรียนก็ไม่พร้อมที่จะเรียนเพราะไม่เห็นประโยชน์ จึงไม่สนใจและไม่ตั้งใจเรียน ยิ่งกว่านั้นแบบเรียน อุปกรณ์ก็ไม่พร้อม และมีปัญหาการเงินด้วย^๓

^๑The English Language Center of the University Development Commission, Office of the National Education Council, Proposals for Improvement of English Instruction in Thailand

^๒พรณิณี สาคกริก, "ข้อคิดในเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมปลาย" วารสาร ครูศาสตร์, ๔ (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๑๔) : ๕๖ - ๕๘.

^๓กษมา อัจฉริยะศาสตร์, "การสร้างแบบสอบถามความสามารถในการใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนเริ่มเรียน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔), หน้า ๑.

ศศิธร แสงธนู และ คิต พงศหัต ให้ความเห็นว่าเป็นปัญหาที่สอนภาคต่างประเทศไม่ได้ผลนั้น เป็นเพราะสิ่งแวดล้อมไม่อำนวยคือ

๑. ผู้เรียนไม่ได้ยินภาษาต่างประเทศตลอดเวลาเหมือนภาษาแม่
๒. เวลาในการเรียนน้อย คือได้ฝึกเรียนเสียงที่ได้ฟังน้อยกว่าภาษาแม่ ไม่ได้เตรียมฟัง และพูดก่อนจะเรียนอ่านและเขียนเหมือนภาษาแม่
๓. โครงสร้างของภาษาแม่ต่างจากภาษาต่างประเทศ เด็กจึงนำวิธีใช้ภาษาแม่ไปใช้ใน ภาษาต่างประเทศ
๔. ผู้เรียนไม่ได้เขียนภาษาต่างประเทศกับเจ้าของภาษา จึงไม่เข้าใจวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษา
๕. หลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนฝึกทักษะ ทั้ง ๔ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อม ๆ กัน นับ เป็นการผิดธรรมชาติ เพราะที่ถูกต้องควรฟังและพูดคล่องก่อนจึงจะอ่านและเขียน^๑

กานดา ณ กลาง กล่าวว่า การสอนภาษาอังกฤษแก่นักเรียนไทยมีแรงจูงใจแบบวัตถุ คือเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เขาได้ความรู้จากต่างประเทศ และจะช่วยให้เขาใช้ เป็นทางที่จะนำไปเรียนระดับสูงขึ้นไป นักเรียนไม่สนใจในชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษ และไม่สนใจ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา การเรียนจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร และจากการวิจัยของ สุพรรณวิภา วัฒนบุณย์ ก็พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยสอดแทรกวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วยมีผลสัมฤทธิ์ สูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบธรรมดา^๒

^๑ศศิธร แสงธนู และ คิต พงศหัต, เรียบเรียง, คู่มือภาษาอังกฤษภาคทฤษฎีและปฏิบัติ, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, ๒๕๑๖), หน้า ๖.

^๒กานดา ณ กลาง, วิธีสอนภาษาอังกฤษกับหลักจิตวิทยา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระจันทร์ ๒๕๑๕) หน้า ๖๓

^๓สุพรรณวิภา วัฒนบุณย์, "เปรียบเทียบการสอนภาษาอังกฤษแบบเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษากับการสอนภาษาอังกฤษแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านบางใหญ่" วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ - การสอน) สาขาการสอนภาษาอังกฤษ ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒๕๒๓.

เนื่องจากการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยประสบกับความล้มเหลวดังกล่าวแล้ว จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๔ ให้สอนแต่ภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๔ และให้สอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกได้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ต่อมาก็มีมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ให้ยกเลิกการสอนภาษาต่างประเทศทุกภาษาในประเทศไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ ทำให้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากมาย ซึ่งพอจะแยกได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นว่าควรจะเลิกสอนภาษาอังกฤษในระดับประถม กลุ่มที่มีความเห็นเป็นกลาง ๆ และกลุ่มที่เห็นว่าควรจะสอนภาษาอังกฤษในระดับประถม

๑. กลุ่มที่เห็นว่าควรจะเลิกสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา เช่น

ศิษย์ อุไรวรรณ ได้ให้ความเห็นว่า การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมนั้นไม่เพียงแต่ชีวิตประจำวันจะไม่เอื้ออำนวยให้ได้ฝึกฝนให้ใช้ในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ครูภาษาอังกฤษก็เป็นปัญหา เพราะขาดทักษะในการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ พื้นฐานทางภาษาอังกฤษไม่ดี ที่สอนก็เพราะความจำเป็น ครูบางคนหลงคิดว่าตนชอบภาษาอังกฤษและคิดว่าคงจะสอนภาษาอังกฤษได้ดีเท่า ๆ กับ ความชอบที่ตนมีอยู่แล้วก็สอนไปผิด ๆ คือ เคยได้เรียนกับครูอย่างไรก็สอนอย่างนั้น สอนแบบโบราณ ออกเสียงผิด ไม่มีเสียงหนักเบาในคำ (Word stress) และเสียงสูงต่ำในประโยค (Intonation) นักเรียนส่วนใหญ่ก็เป็นลูกชานา มีฐานะยากจน ได้รับการศึกษาน้อย ต้องช่วยพ่อแม่ทำงาน สุขภาพไม่ค่อยจะสมบูรณ์ การเรียนก็ไม่ดีเกือบทุกวิชา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้วก็ยังอ่านหนังสือไทยไม่ค่อยออก การเรียนภาษาอังกฤษย่อมไม่ได้ผล ทางบ้านก็ไม่สามารถจะช่วยกวดขันด้านภาษาอังกฤษให้ได้ เรียนแล้วไม่นำไปใช้ก็ยอมลืม ควรเก็บไว้สอนตอนจำเป็นหรือต้องการใช้น่าจะได้ผลกว่า

ศิษย์ อุไรวรรณ, "ควรเลิกสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมหรือไม่" วิทยาสาร (๑๔ ตุลาคม

ผู้ใช้นามแฝงว่า ครู (กลางเก่า - กลางใหม่) มีความเห็นว่าควรเลิกสอนภาษาอังกฤษ
ในชั้นประถมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย เพราะ

๑. ครูระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่มักจะเป็นครูที่มีวุฒิค่าและความรู้ทางภาษาอังกฤษไม่ดีพอ
ที่จะสอนเด็กในระดับนี้ ทำให้เกิดผลเสียกับนักเรียนคือ ทำให้นักเรียนรับความรู้ที่ผิด โดยเฉพาะการ
ออกเสียง เด็กก็จะเกิดความสับสน รู้ไม่กระจ่าง เกิดความฝังใจและเกลียดภาษาอังกฤษตั้งแต่
เล็ก ๆ

๒. อุปกรณ์การสอนรวมทั้งหนังสือสำหรับสอนภาษาอังกฤษระดับนี้ไม่ดีพอ

๓. เด็กที่เรียนจบภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาไม่น่าจะนำไปใช้ได้ เพราะหลักสูตร
มุ่งให้นักเรียนไปเรียนต่อในระดับสูง ซึ่งขัดกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งผลิตคนระดับกลางออกมาช่วย
พัฒนาประเทศ

๔. ภาษาอังกฤษไม่จำเป็นต้องเรียนกันตั้งแต่เล็ก ๆ ถ้าบุคคลนั้นมีวุฒิภาวะพร้อมที่จะมองเห็น
ข้อแตกต่างของภาษาอังกฤษกับภาษาไทยได้ และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เขาก็จะเรียนภาษาอังกฤษ
ได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ^๑

ประพันธ์ วิทยวิโรจน์, อาจารย์วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยามีความเห็นว่าการบังคับ
ให้เด็กเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ ป.๑ ในขณะที่เด็กพูดไทยยังไม่ชัด เขียนภาษาไทยก็ยังไม่ได้นั้นเป็นการ
ทารุณเด็กและเป็นการสูญเปล่า ถ้าเอาเวลามาสอนวิชาอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อเด็กเองและสังคมจะ
ดีกว่า ทั้งได้อ้างผลการวิจัยที่ว่า ไม่ว่าจะเริ่มเรียนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หรือชั้นประถม
ปีที่ ๕ แต่เมื่อเรียนมาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จะมีผลการเรียนทัดเทียมกัน ดังนั้นถ้าจะเริ่มสอนภาษา-
อังกฤษ ตั้งแต่ชั้น ม.๑ - ม.๖ (ระดับ มศ. ๕ เดิม) โดยสอนกันอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงคุณภาพ
ครู และใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยก็เป็นการเพียงพอแล้ว^๒

^๑ครู (กลางเก่า - กลางใหม่) (นามแฝง), "ความเห็นชาวบ้าน," สยามรัฐ (๑ กันยายน
๒๔๒๐) : ๖

^๒ซาล หนู, "ปรับอากาศการเมือง," เดลินิวส์ (๖ กันยายน ๒๔๒๐) : ๓

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ มีความเห็นว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเท่าที่ผ่านมาประ-
 สบความล้มเหลว เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการเรียนจริง ๆ จึงขาดเหตุจูงใจ นักเรียนบางคน
 เรียนสิ่งผิด ๆ ซ้ำ ๆ หลายปีตั้งแต่เล็กจนโตทำให้แก้ไขยาก ในที่สุดเด็กก็เบื่อ ท้อ และเกลียดภาษา-
 อังกฤษ จึงนำที่จะเลิกสอนภาษาอังกฤษในชั้นอนุบาล ประถม และมีธยมศึกษาตอนต้น เพื่อจะได้
 ประหยัดงบประมาณของชาติอีกหลายสิบล้านบาท และนักเรียนจะได้ใช้เวลาที่จะเรียนภาษาอังกฤษ
 ไปเรียนวิชาอื่นโดยเฉพาะภาษาไทย ซึ่งจำเป็นและน่าเอาใจใส่มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ภาษา
 อังกฤษควรเริ่มสอนชั้น ม.ศ. ๓ โดยใช้ครูที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี และหลักสูตรควรเป็นแบบเข้มข้น
 (intensive course) และควรมีเครื่องมือในการสอนครบครัน เช่น มีห้องปฏิบัติการสำหรับให้
 นักเรียนฝึกฟังและฝึกพูดด้วย

005567

จะเห็นว่าบุคคลกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรเลิกสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถม เพราะครู
 ไม่พร้อมคือไม่มีความสามารถพอ นักเรียนก็ไม่พร้อมเพราะแม้แต่การเรียนภาษาไทยก็ยังไม่ได้ผลดี
 เท่าที่ควร และยังไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ ยิ่งวิจัยแล้วปรากฏผลว่าควรเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ
 ในชั้นที่สูงกว่าก็ไม่ได้มีผลแตกต่างกว่าที่เริ่มเรียนตั้งแต่ชั้นเล็ก ๆ อย่างไรก็ตาม ก็น่าจะใช้งบประมาณ
 การจัดสอนภาษาอังกฤษไปใช้จัดสอนวิชาอื่นที่เกิดประโยชน์มากกว่า

๒. กลุ่มผู้ที่มีความเห็นกลาง ๆ ให้ความเห็นว่า จะสอนภาษาอังกฤษเมื่อไรนั้นไม่ใช่
 ปัญหาสำคัญ ปัญหาสำคัญอยู่ที่วิธีการสอนของครู ความพร้อม และประสิทธิภาพของโรงเรียนที่จะจัด
 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เกิดผลดี ถ้าโรงเรียนมีความพร้อมก็น่าจะสอนได้ มีดังนี้

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-
 มหาวิทยาลัย ให้ความเห็นว่า โดยธรรมชาติเด็กมีความสามารถที่จะรับอยู่แล้ว และการสอนในระดับ
 ประถมศึกษาก็มุ่งพื้นฐานการศึกษาเพื่อเรียนให้ถ่องแท้ต่อไป ฉะนั้นไม่ว่าภาษาไทยหรือภาษา
 ประเทศย่อมเรียนรู้ได้เหมือนกัน สำคัญที่วิธีสอน ถ้าสอนให้ได้ดีก็มีประโยชน์ทั้งนั้น ไม่จำเป็นต้อง

รองจันโต^๑

สมน อมรรวิวัฒน์ ปฏิบัติการแทนหัวหน้าแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความเห็นว่า ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ความสามารถของเด็ก แต่เราขาดครูที่มีทักษะในการสอนภาษาต่างประเทศ หากโรงเรียนใดมีครูและอุปกรณ์การสอนพร้อมก็น่าจะเปิดสอนได้ แต่ถ้าหากไม่มี เปิดสอนไปก็เป็นการสูญเปล่า^๒

ศีกฤทธิ ปราโมทย์ ให้ความเห็นว่า ปัญหาการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นประถมศึกษา นั้น ไม่ได้อยู่ที่ว่า ควรจะเริ่มเรียนภาษาอังกฤษเมื่อไร แต่อยู่ที่ว่าจะเรียนอย่างไรให้รู้ภาษาอังกฤษ ขนาดใช้การได้ การที่คนสมัยนี้รู้ภาษาอังกฤษไม่ดีเท่าคนสมัยก่อน ก็เพราะสภาพการศึกษาและสิ่งแวดล้อมบางอย่างแตกต่างกัน เช่น ตำราสมัยก่อนหลายวิชาเป็นภาษาอังกฤษ ภาพยนตร์ก็เป็นภาพนิ่งและบรรยายภาพเป็นอักษรภาษาอังกฤษ เท่ากับฝึกภาษาอังกฤษหลายทางเกือบตลอดเวลา การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงดีกว่าเด็กปัจจุบัน^๓

พรณิณี สาคริก ได้เสนอแนวคิดโดยชี้ให้เห็นทั้งส่วนดีและส่วนเสียโดยแบ่งเป็น ๓ แบบ ดังนี้
แบบที่ ๑ บังคับให้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลดี

๑. สนองความต้องการที่ผู้ปกครองจะให้บุตรหลานได้เรียนภาษาอังกฤษโดยเร็วที่สุด
๒. สนองความต้องการผู้เรียนที่เห็นประโยชน์ คุณค่า และสนใจภาษาอังกฤษ อยากเรียน

และ เรียนได้ดี

^๑ยุพศิริ (นามแฝง), "ภาษาต่างประเทศต้องห้ามสำหรับเด็กเล็ก" นิสิตนักศึกษา

(๗ กันยายน ๒๕๒๐) : ๔.

^๒เรื่องเดียวกัน

^๓ม.ร.ว. ศีกฤทธิ ปราโมทย์, "คลื่นใต้น้ำ", สยามรัฐ (๒ กันยายน ๒๕๒๐) : ๗.

๓. เปิดโอกาสให้ครูที่มีวุฒิและคุณสมบัติพร้อมที่จะสอนภาษาอังกฤษได้ปฏิบัติหน้าที่อย่าง
ได้ผล และเกิดประโยชน์ต่อชาติ

๔. เปิดโอกาสให้ผู้มีฐานะและสติปัญญาดีพอจะศึกษาต่อในระดับสูงได้ เริ่มเรียนในวัย
อันสมควร

ผลเสีย

๑. สูญเปล่าทั้งเงินและเวลาและก่อให้เกิดปัญหาในการสอนระดับสูง

๒. นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ดี เพราะประสบความล้มเหลวในการเรียนภาษาอังกฤษ
มากกว่าประสบผลสำเร็จ

๓. นักเรียนจำนวนไม่น้อยจำใจเรียน เพราะไม่เห็นประโยชน์ และไม่สามารถพอ

๔. การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น กระทำได้ยาก เพราะครูขาดคุณภาพและ

นักเรียนไม่สนใจเรียน

๕. นักเรียนที่ไม่สนใจขาดโอกาสที่จะเรียนสิ่งอื่นที่เป็นประโยชน์กว่า

แบบที่ ๒ บังคับไม่ให้มีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลดี

๑. ยุติปัญหาเรื่องการสอนภาษาอังกฤษในชั้นต้น ๆ ไม่ได้ผล

๒. นักเรียนมีโอกาสเรียนวิชาอื่นที่เป็นประโยชน์โดยตรง

๓. สะดวกที่จะจัดวิชาต่าง ๆ แทนวิชาภาษาอังกฤษได้เลย

ข้อเสีย

๑. ผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่อายุน้อย ๆ ถูกรบกวนสิทธิ

๒. โรงเรียนที่มีความพร้อมจะเปิดสอนหมดโอกาสจะจัดบริการที่มีประโยชน์แก่ชุมชน

และประเทศชาติ

๓. ผู้ที่ไม่คำนึงถึงผลการเรียนของเด็กจะรู้สึกว่ขาดผลประโยชน์ที่จะได้รับ

แบบที่ ๓ ไม่บังคับให้มีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อดี

๑. จะได้ปรับปรุงและยกมาตรฐานการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศทั้งประเทศ คือท้องถิ่นที่โรงเรียนพร้อมจะเปิดสอนก็ได้สอน โรงเรียนที่ไม่พร้อมก็ไม่ต้องสอน
๒. โรงเรียนมีโอกาสเปิดสอนวิชาที่เหมาะสมกว่าภาษาอังกฤษได้
๓. ไม่รบกวนทั้งสิทธิของโรงเรียนและผู้ปกครอง

ผลเสีย

๑. ครูที่เคยสอนแต่ขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ต้องสอนวิชาอื่นแทน
๒. บางโรงเรียนครูขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์แต่ผู้ปกครองต้องการให้เปิดสอน^๑
๓. กลุ่มผู้ที่เห็นว่าควรสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

อาชีพ มาริประสิทธิ์ ของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนเซนต์จอห์น ให้ความเห็นว่าควรมีการวิเคราะห์ถึงผลเสียของการเรียนการสอนเสียก่อน เพราะการเลิกสอนทำให้เกิดผลเสียที่เด็กจะไม่รู้ภาษาอีกภาษาหนึ่งอย่างรวดเร็ว^๒

นรา บุญยุติริ เลขาธิการสภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่า การเรียนภาษาต่างประเทศแต่เล็ก เด็กจะเรียนได้ผลกว่าเมื่อโตแล้ว เพราะเด็กโตแล้วจะแข็ง ทำให้พูดชัดได้ยาก แต่เดิมให้เด็กเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ ป.๕ จนถึง ป.๗ ฉะนั้นควรให้เด็กเรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ ป.๔ ถึง ป.๖ เพื่อให้ได้เรียน ๓ ปี และเพราะเด็กที่อยู่ช่วง ป.๔ ขึ้นไปจะเริ่มสนใจการ

^๑พรณิณี สาคริก, "ความเห็นชาวบ้าน : ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาบังคับให้มีการสอน บังคับไม่ให้มีการสอน หรือไม่บังคับให้มีการสอน," สยามรัฐ (๘ - ๙ กันยายน ๒๕๒๐) : ๖

^๒ครูโรงเรียนราษฎร์ไม่เห็นด้วย เลิกสอนภาษาอังกฤษชั้นประถม," สยามรัฐ (๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๐) : ๘.

อย่างจริงจัง^๑

ทิว ภูพงา ให้ความเห็นว่า การเลิกสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาเป็นการถอยหลังเข้าคลอง คนไทยจะไม่มีความรู้ในการพัฒนาประเทศ ถ้าเลิกสอนภาษาอังกฤษจะเกิดปัญหา คือ เกิดปัญหาในการจัดการศึกษาใหม่ ต้องเปลี่ยนแปลงตำรา เกิดผลกระทบต่อการสอนในระดับมัธยมและอุดมศึกษา จะเกิดโรงเรียนกวดวิชามากมาย นักเรียนต้องเรียนพิเศษเกิดผลเสียทางเศรษฐกิจ คือ เด็กต้องออกไปเรียนพิเศษในต่างประเทศ และจะนำค่านิยมของต่างชาติเข้ามาทำให้เกิดปัญหาระหว่างคนรวยกับคนจน^๒

วรนุช ดันสกุล ให้ความเห็นว่า การสอนภาษาต่างประเทศไม่น่าจะถือเป็นสิทธิพิเศษสำหรับเด็กบางกลุ่ม แต่เด็กทุกคนควรได้เรียนโดยบังคับให้เริ่มเรียนตั้งแต่อายุน้อยทั่วโลก โดยอ้างผลการประชุมที่ฮัมบูร์ก ที่จัดระหว่างวันที่ ๔ - ๑๔ เมษายน ๒๕๐๕ มีสมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น การสอนภาษา ภาษาศาสตร์ ประถมศึกษา จิตวิทยาการศึกษา ประสาทสรีรวิทยา (Neurophysiology) และการศึกษาเปรียบเทียบ ประมาณ ๒๐ คน และที่ประชุมใช้เอกสารประกอบจากประเทศต่าง ๆ กว่า ๒๐ ประเทศ ว่าที่ประชุมสนับสนุนให้เรียนภาษาที่สองตั้งแต่อายุน้อย^๓

ภัสสร สิงคาลวณิช ก็กล่าวถึงผลการทดลองอันสืบเนื่องมาจากบทความที่ วรนุช ดันสกุล เรื่องการประชุมที่ฮัมบูร์กอีกว่า เด็กควรมีโอกาสเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่อายุน้อยเพราะการเรียนภาษาติดต่อกันนาน จะเกิดความคุ้นเคย เพื่อให้ใช้ภาษาต่างประเทศได้โดยอัตโนมัติ^๔

^๑ "ยุพศิริ" (นามแฝง), "ภาษาต่างประเทศต้องห้ามสำหรับเด็กเล็ก" นิสิตนักศึกษา (๗ กันยายน ๒๕๒๐) : ๔

^๒ ทิว ภูพงา, "การศึกษาถอยหลังตกเหว" สยามรัฐลัปดาห์วิจารณ์ (๔ กันยายน ๒๕๒๐) : ๘

^๓ วรนุช ดันสกุล, "การเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศตั้งแต่อายุน้อย" ครูปริทัศน์ ๓(๕) : ๓๕ - ๔๖ พฤษภาคม ๒๕๒๑.

^๔ ภัสสร สิงคาลวณิช "ข้อควรคำนึงในการสอนภาษาต่างประเทศแก่เด็กเล็ก" ครูปริทัศน์ ๓ (๔) : ๔๖ - ๕๖ สิงหาคม ๒๕๒๑.

ผู้ทำการวิจัยหลายท่านได้อ้าง คำกล่าวของ นายแพทย์ไวร์เตอร์ เพนฟิลด์ (Wilder Penfield) ผู้เชี่ยวชาญทางระบบประสาท ชาวแคนาดาที่ว่า ตามทฤษฎีเกี่ยวกับความถนัดตามธรรมชาติในการเรียนภาษา ในด้านกลไกของสมองและพัฒนาการของอวัยวะสมองนั้น ทำให้เด็กมีความสามารถพิเศษในการเรียนภาษาต่างประเทศ ตั้งแต่อายุไม่ถึง ๑๐ ปี จนถึงอายุ ๑๔ ปี เด็กอายุระหว่าง ๔ - ๑๐ ปี สมองยืดหยุ่นได้มากที่สุด และมีความสามารถพิเศษเกี่ยวกับการพูด ถ้าอายุมากกว่า ๑๔ ปีแล้ว อวัยวะต่าง ๆ จะมีความอยู่ตัวมากขึ้น และจะรับรู้น้อยลงในด้านภาษา เพราะเด็กวัยนี้กำลังจะเริ่มใช้เหตุผลและคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น^๑ เพื่อจะอ้างว่าควรเริ่มสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา

หลังจากวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางแล้วก็เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดการสอนภาษาอังกฤษอีก คือ ให้เพิ่มวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.๑๔๔/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๓ โดยให้จัดตารางเรียนวันละไม่เกิน ๑ ชั่วโมง รวมเวลาสำหรับเรียนภาษาอังกฤษ ๒๐๐ ชั่วโมง สำหรับโรงเรียนที่มีความต้องการ มีความเหมาะสมและมีความจำเป็น

และในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการก็ตัดสินใจออกคำสั่งเพิ่มเติมเป็นคำสั่งกระทรวงที่ วก.๕๒๐/๒๕๒๓ ให้เพิ่มเวลาเรียนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ชั้น ป.๕ - ๖ อีกสัปดาห์ละ ๕ ชั่วโมง เพื่อให้โรงเรียนได้เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือสอนวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามสภาพ และความเหมาะสมของท้องถิ่นตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๕ เป็นต้นไป เกณฑ์ที่คณะกรรมการตั้งไว้ เพื่อเปิดโอกาสให้โรงเรียนเปิดสอนภาษาอังกฤษในระดับ

^๑Wilder Penfield, "A Consideration of Neurophysiological Mechanism of Speech and Some Education Consequence" Bulletin of the American Academy of Arts and Sciences 5 (February, 1954) : 199 - 214.

ประณามให้น้อยที่สุดก็ถูกคัดทอนลงทำให้โรงเรียนมีโอกาสเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกมากขึ้น

เมื่อมีการจัดสอนภาษาอังกฤษแล้วก็ควรจะพิจารณาองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีดังนี้

๑. ครูผู้สอน เกี่ยวกับครูผู้สอนนั้นมีผู้ให้ความเห็นลักษณะของครูภาษาอังกฤษที่ดีไว้มากมาย เช่น

สุไร พงษ์ทองเจริญ กล่าวว่า ครูที่ดีนั้นจะต้องมีความรู้เรื่องโครงสร้างทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างดี ทราบวิธีวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของนักเรียนที่ทำผิดว่าจะแก้ไขอย่างไร พยายามใช้ภาษาอังกฤษให้มากที่สุด พยายามสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ดี และรู้จักใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ^๑

แลมเบิร์ต (Lambert) ^๒ กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่จะจูงใจให้เกิดทักษะในการเรียนภาษาที่สอง คือ ความสามารถทางสติปัญญาและการมีเจตคติที่ถูกต้องต่อภาษานั้น ควบคู่กันไปกับการที่มีแรงจูงใจที่ตั้งไว้สำหรับการเรียนภาษานั้น ดังนั้นครูอาจจะช่วยให้เด็กเห็นประโยชน์ เห็นคุณค่าและเกิดแรงจูงใจตั้งแต่ในระยะต้นด้วย วิธีสอนที่กระตุ้นความสนใจ อาจทำให้เกิดความใฝ่รู้ในภาษาอังกฤษได้^๒ แสดงว่าครูภาษาอังกฤษต้องมีจิตวิทยาในการที่จะจูงใจให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เห็นประโยชน์และคุณค่าด้วยจึงจะเกิดผลดีในการสอนภาษาอังกฤษ

^๑สุไร พงษ์ทองเจริญ, วิธีสอนภาษาอังกฤษ วิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๔), หน้า ๓.

^๒Lambert, W. A Study of Roles of Attitude and Motivation in Second Language Learning. TESOL Quarterly. 3(1) : 155 - 156.

เคนเนท โรบินสัน (Kenneth Robinson) กล่าวว่า ความสำคัญของการสอนภาษาอังกฤษอยู่ที่การเตรียมอย่างดีของครู ถ้าเกิดผิดพลาดเกี่ยวกับบทเรียนที่เตรียม ครูจะหาวิธีสอนให้เกิดความสำเร็จได้ยาก แต่ครูย่อมจะไม่สามารถจะเขียนเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละชั้นได้เองทุกคน ฉะนั้นครูต้องมีแบบเรียนที่ช่วยเหลือครูได้อย่างดีที่สุด เพราะการศึกษาลักษณะของหนังสือช่วยให้ครูแก้ไขจุดอ่อนในหนังสือที่จำเป็นต้องใช้^๑ แสดงว่า ครูภาษาอังกฤษที่ดีต้องมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า โดยเฉพาะต้องศึกษาหนังสือที่จะใช้สอนให้เห็นจุดดีและจุดเด่นของหนังสือด้วย จะได้เตรียมบทเรียนได้เหมาะสม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับครูโดยเฉพาะองค์ประกอบของการเป็นครูภาษาอังกฤษที่ดี ไว้พอสรุปได้ดังนี้

๑. เชื่อมมั่นในหลักจิตวิทยาการศึกษา คือ ต้องมีการวางแผนการสอน เพื่อจะได้ดำเนินการสอนตามลำดับขั้น เช่น หลักจิตวิทยา ของสกินเนอร์ มี ๔ ขั้นคือ

๑. ขั้นการจูงใจ เมื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน
๒. ขั้นอธิบายหรือกล่าวนำ
๓. ขั้นฝึกฝนหรือทำแบบฝึกหัด
๔. ขั้นสรุป
๕. ขั้นประเมินผล ติดตามผล ทบทวน และเสริมให้แม่นยำ.

หรืออาจใช้แนวจิตวิทยาของซอมสกี แบบพุทธิปัญญา ก็มี ๔ ขั้นเช่นกัน คือ

๑. นำนักเรียนเข้าสู่บทเรียน
๒. ยกตัวอย่าง
๓. สรุปกฎเกณฑ์
๔. ให้ทำแบบฝึกหัด
๕. ฝึกการนำไปใช้

^๑Kenneth Robinson, English Teaching in South East Asia, (London : Evan Bros, 1960) p. 91.

หรือจะนำวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาประยุกต์เป็นวิธีสอนที่ดีของตนเองก็ได้

๒. จัดสภาพห้องเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนภาษาให้สื่อความหมายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ได้ใช้ความคิดของตนเองในการมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาที่มีความหมาย ครูต้องอธิบายน้อย ๆ แต่ให้นักเรียนได้ฝึกมาก ๆ อาจฝึกทีละคน เป็นคู่ หรือ เป็นกลุ่มก็ได้

๓. ครูที่ดีควรจัดลำดับของเนื้อหาที่เรียนให้แตกต่างกันและใช้เทคนิคการสอนในชั่วโมงหนึ่งต่างจากชั่วโมงต่อไปด้วย

๔. ครูควรรู้จักการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างกว้างขวางเพราะวัสดุทัศนอุปกรณ์มีความสำคัญมาก ที่ช่วยให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น เช่น ในเรื่องของการฟัง และพูด " เทป " นับว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าอุปกรณ์อื่น

๕. ครูควรจัดกิจกรรมสม่ำเสมอ และมุ่งที่จะให้กิจกรรมเป็นหัวใจของการเรียนการสอน เพราะกิจกรรมจะช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนมีชีวิตชีวาน่าสนใจ

๖. หลักสูตร ในด้านหลักสูตรนั้นครูจะต้องเข้าใจและใช้หลักสูตรให้เป็น หน่วยงาน ใดเทศกก็เสนอแนะว่าครูควรจะเข้าใจวิธีปรับหลักสูตรมาสู่การสอน ดังนี้

๑. การเพิ่มเนื้อหา เป็นการขยายประสบการณ์ โดยครูหาสิ่งที่นอกเหนือหนังสือเรียน มาให้ เช่น เพิ่มบทสนทนา เพิ่มคำอธิบาย เพิ่มข้อสอบ ซึ่งสรุปได้เป็น ๒ ลักษณะคือ

๑.๑ การเสริมบทเรียน เป็นการเพิ่มเนื้อหาซึ่งมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในหนังสือเรียน เช่น การเปรียบเทียบคำตรงข้าม

๑.๒ การขยายบทเรียน เป็นการเพิ่มเนื้อหาซึ่งจะก่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่กว้างขวางขึ้น เช่น การใช้คำหลาย ๆ คำที่มีความหมายเหมือนกัน

๒. การปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น เป็นการถ่ายโยงประสบการณ์ทางภาษาในบทเรียน มาถึงสภาพแวดล้อมของผู้เรียน เช่น ชื่อ สถานที่ ก็ใช้ชื่อ สถานที่ในท้องถิ่นของนักเรียน

๓. การสอนความแตกต่างด้านวัฒนธรรม จะช่วยทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

๓. การจัดกิจกรรม นับเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ฉะนั้น ครูจึงต้องรู้จักการทำงานกลุ่ม และการมีส่วนร่วมของนักเรียน ซึ่งอาจให้นักเรียนกระทำสิ่งต่อไปนี้

- เขียนกระดานแทนครู
- เขียนคำศัพท์ล่องหน้า
- เตรียมอุปกรณ์
- ตรวจสอบข้อสอบเอง
- ทำหน้าที่แทนครูในการฝึกปากเปล่า
- ตรวจสอบแบบฝึกหัดเอง
- แบ่งกลุ่มทำงาน
- นักเรียนเก็บรวบรวมงานส่งครู

สรุปแล้วจะเห็นว่า ครูที่ดีมีความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษนั้นต้องมีลักษณะ ดังนี้

๑. ทำงานอยู่ในกรอบของโครงการสอน
๒. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทมากที่สุด
๓. แจกแจงเนื้อหาออกไปอย่างมีลำดับขั้นตอน
๔. ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
๕. จัดกิจกรรมให้นักเรียนทำเป็นประจำ

นอกจากบทบาทสำคัญดังกล่าวแล้ว ครูควรจะเข้าใจวิธีจัดชั้นเรียนสำหรับภาษาอังกฤษด้วย

๑. การจัดชั้นเรียน (Classroom Organization) ต้องมีวัตถุประสงค์ในการจัดคือ

๑. จัดเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกเป็นคู่ เป็นกลุ่ม (Pair and Group Work) โดยครูจะต้องคำนึงถึงว่า งานที่จะให้นักเรียนทำนั้นนักเรียนต้องสนใจและพอใจจะทำและต้องเข้าใจในงานที่จะทำด้วย เพื่อจะได้ร่วมมือกันทำ และรู้จักประสานงานกัน

๒. จัดเพื่อให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง และเรียนพร้อมกันทั้งชั้น (Individual

and Class Work) เช่น การเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา

๔. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียน นับเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอน ประสบผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร และมีผู้เขียนและทำการวิจัยกันมากมาย แต่ในที่นี้จะขอยก การวิจัยของ พรทิพา เหลืองวัฒนกิจ ซึ่งรวบรวมรายละเอียดไว้อย่างดี คือ

ก. การใช้วัสดุอุปกรณ์ของครูภาษาอังกฤษ จากการวิจัยพบว่า

๑. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษมากที่สุด ได้แก่ กระดานดำ และบัตรคำ รองลงมาได้แก่ เครื่องบันทึกเสียงและเทป รูปภาพต่าง ๆ และการเล่นเกมฝึกภาษา

๒. ครูส่วนใหญ่มีความต้องการเพิ่มจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการสอนวิชา ภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่ เครื่องเทปบันทึกเสียงและเทป การเล่นเกมฝึกภาษา กระดานดำสำหรับ กระเป๋าหนัง ภาพการ์ตูน รูปภาพต่าง ๆ และห้องปฏิบัติการทางภาษา

๓. ครูส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ด้านวัสดุทัศนศึกษาบ้างพอสมควร แต่มี คุณภาพค่อนข้างต่ำ ดังจะเห็นว่า ครูส่วนมากเคยศึกษาทางด้านวัสดุทัศนศึกษาน้อย ในระหว่างที่เป็น นิสิตหรือนักศึกษาเท่านั้น และไม่เคยเข้ารับการอบรมในระหว่างที่เป็นครู

๔. ครูส่วนใหญ่ใช้เงินส่วนตัวซื้อวัสดุสิ้นเปลืองนำมาผลิตวัสดุอุปกรณ์มากที่สุด และเป็นผู้ผลิตวัสดุอุปกรณ์เป็นส่วนใหญ่

๕. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษของครู คือจำนวนวัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียนมีน้อยเกินไป ไม่มีเวลาผลิตอุปกรณ์การสอน และครูส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์ด้านวัสดุทัศนศึกษาน้อย ขาดงบประมาณในการจัดหาหรือ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนของครู

หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ
ลำดับที่ ๒๒/๒๕๒๒ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๒๒), หน้า ๑๓๒ - ๑๖๖.

๖. ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ใช้วิธีจัดกิจกรรมติดตามผลการใช้ไวยากรณ์ ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยให้นักเรียนตอบคำถามหรือข้อทดสอบ มอบงานให้เขียนรายงานที่กำหนดให้

๗. ด้านเนื้อหาแบบเรียน นับว่ามีความยืดหยุ่นต่อการใช้ไวยากรณ์ กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

๘. ประเภทของไวยากรณ์ ประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไว้ แบ่งออกได้ดังนี้

๑. สิ่งพิมพ์

๑.๑ ตำราเรียน หมายถึง หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้เป็นแบบเรียนโดยตรง

๑.๒ หนังสือคู่มือ หมายถึง หนังสือที่ใช้ประกอบการตำราเรียน มีแบบฝึกหัดด้วย

๑.๓ หนังสืออ่านประกอบ เป็นหนังสือที่อ่านแล้วจะเพิ่มพูนความรู้ เนื้อหาอาจจะไม่ตรงตามหลักสูตร และลักษณะหนังสือจะเป็นหนังสือนิยาย หรือการ์ตูนก็ได้

๑.๔ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ที่เป็นภาษาอังกฤษ

๑.๕ พจนานุกรม คือ หนังสือที่บอกความหมายของศัพท์ ซึ่งอาจจะเป็นคำศัพท์อังกฤษแปลเป็นภาษาไทย หรือคำศัพท์ไทยแปลเป็นภาษาอังกฤษ หรือ ทั้งคำศัพท์และคำแปลเป็นภาษาอังกฤษ

๒. วัสดุฉายเส้น

๒.๑ แผนภูมิและแผนภาพ เป็นอุปกรณ์การสอนที่แสดงความสัมพันธ์ของข้อเท็จจริง แสดงการเปรียบเทียบ หรือแสดงการแจกแจงรายละเอียด ถ้าแผนภูมิก็แสดงโดยใช้อักษรหรือข้อความ ส่วนแผนภาพแสดงโดยใช้ภาพ

๒.๒ การ์ตูน ครูจะเขียนเองหรือซื้อหามาก็ได้

๒.๓ กระเป๋าหนัง ใช้เสียบบัตรคำหรือภาพฉีก ทางด้านหลังของกระเป๋าหนังควรทำเป็นแผ่นป้ายผ้าสำลีเพื่อใช้แทนกระดานดำ

๒.๔ บัตรคำ ควรเขียนคำพยางค์เดียว ด้วยอักษรชนิดเดียว เขียนเพียงบรรทัดเดียว และเขียนเพียงคำเดียวต่อ ๑ บัตร

๒.๕ กระดานคำ

๒.๖ แผ่นป้ายผ้าสาส์น เป็นแผ่นป้ายที่หุ้มด้วยผ้าสาส์นหรือผ้าสักหลาดใช้ติดรูปภาพ หรือคำศัพท์ที่มีกระต่ายทรายติดอยู่ด้านหลัง

๒.๗ ป้ายนิเทศ เป็นแผ่นป้ายใหญ่กว่าที่ติดไว้ข้างกระดานดำหรือหลังชั้นเรียน ใช้ติดบัตรคำ รูปภาพ ของจริง แผนภูมิและอื่น ๆ เพื่อสรุปบทเรียน ประกาศ หรือแสดงสิ่งที่น่าสนใจ

๒.๘ แผนภาพอวัยวะในการออกเสียง แสดงตำแหน่งของอวัยวะและลักษณะของอวัยวะที่ทำให้เกิดเสียงที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียน

๓. วัสดุมีทรง

๓.๑ ของจริง

๓.๒ ของตัวอย่าง เป็นตัวแทนของจริง

๓.๓ หุ่นจำลอง เป็นสิ่งที่ทำเลียนแบบของจริง อาจเป็นสิ่งของ สถานที่

บุคคล ฯลฯ

๔. โสตวัสดุ ได้แก่ เทปบันทึกเสียงและแผ่นเสียง

๕. ภาพนิ่งและภาพยนตร์

๕.๑ รูปภาพ ได้แก่ ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพเขียน ภาพจากวารสาร หรือจากหนังสือ

๕.๒ ภาพโฆษณา อาจใช้ภาพโฆษณาที่เผยแพร่ทั่วไป หรือถ้าเป็นภาพโฆษณาที่นักเรียนคิดทำขึ้นเอง ก็จะมีประโยชน์มากขึ้น เพราะจะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนได้ทางหนึ่ง

๕.๓ สไลด์และฟิล์มสตริป เป็นภาพนิ่งแต่สไลด์ฉายเป็นบางภาพได้ ส่วนฟิล์มสตริปฉายบางภาพไม่ได้เพราะ เรียงลำดับไว้เรียบร้อยแล้ว

๕.๔ แผ่นภาพโปร่งแสง ใช้กับเครื่องฉายข้ามศีรษะ (Overhead Projector) ใช้ได้เหมือนกระดานดำแต่ครูเขียนโดยไม่ต้องหันหลังให้ผู้เรียน และเขียนไว้ล่วงหน้าได้

๕.๕ ภาพยนตร์ เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้นักเรียนเห็นสิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์หรือวิธีการได้ชัดเจน

๖. โทรทัศน์และวิทยุ เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครูได้ เพราะเทศบาล กรุงเทพมหานคร จัดรายการโทรทัศน์สอนนักเรียนไว้ เช่นเดียวกับทางวิทยุศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ก็จัดรายการสอนภาษาอังกฤษให้นักเรียน

๗. กิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงละครและการแสดงท่าทาง (Dramatization, and Role play) การเล่นเกมฝึกภาษา การเล่านิทาน การร้องเพลง และการจัดกิจกรรมนักเรียน เช่น จัดงานเทศกาล (Social Affair or Fistic Occation) จัดรายการดนตรี (Music Program) จัดรายการละครตลกสั้น ๆ (Skit and Play) จัดฉายภาพยนตร์ (Film) จัดการบรรยาย (Lecture) โดยวิทยากร

๘. ห้องปฏิบัติการทางภาษา เป็นห้องที่จัดไว้เป็นพิเศษ ซึ่งประกอบด้วยเครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง หูฟัง โต๊ะควบคุม และช่องนั่ง (Booth) ช่องละ ๑ คน ห้องปฏิบัติการทางภาษาจะช่วยฝึกทักษะทั้งสี่ให้นักเรียนได้ตามความสามารถของแต่ละคน

และพรทิพา เหลืองวัฒนาภิจ ยังสรุปไว้อีกว่า ครูภาษาอังกฤษนิยมใช้ทัศนวัสดุอุปกรณ์มากกว่าวัสดุ เพราะทัศนวัสดุอุปกรณ์หาง่าย และราคาไม่แพง แต่ทั้งนี้การใช้วัสดุทัศนอุปกรณ์ให้ได้ผลดีนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เช่น จิตวิทยาการเรียนรู้ การพัฒนาการของเด็ก เนื้อหาวิชา และเทคนิคของครูผู้ใช้วัสดุทัศนอุปกรณ์

จากรายการวัสดุทัศนดังกล่าวแล้วมิได้กล่าวถึง แถบประโยค ซึ่งครูควรจะนำมาใช้ประกอบการสอนภาษาอังกฤษด้วย แถบประโยคก็คือแถบกระดาษที่เขียนรูปประโยคลงไปทั้งประโยคนั้นเอง

๔. การประเมินผลการเรียน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แต่ก่อนที่ครูจะประเมินผลการเรียนได้ ครูจะต้องทดสอบเสียก่อน และการทดสอบนั้นก็ต้องใช้หลักการและเทคนิคในการทำข้อสอบด้วยสตรีฟเวน (Stevens) กล่าวว่า ครูเป็นจำนวนมากไม่ได้ถามตัวเองว่า อะไรคือจุดมุ่งหมายในการทดสอบเด็ก เราคาดหวังที่จะทดสอบผลสัมฤทธิ์อะไร อะไรบ้างที่จะนำมาทดสอบ แน่ใจหรือว่าเราจะทดสอบสิ่งที่เราได้สอนแล้ว แล้วการใช้เทคนิคเหล่านี้แล้วเราจะรู้หรือว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง ซึ่งที่จริงแล้วคำตอบของคำถามเหล่านี้ก็คือพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในหลักการของการทดสอบนั่นเอง^๑

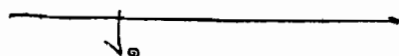
ฉะนั้นหลักการของการทำข้อทดสอบ ก็คือ ครูจะต้องตั้งคำถามถามตนเองว่า ครูมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการทดสอบ ครูจะทดสอบเด็กด้านใด มีรายละเอียดอย่างไรและต้องคำนึงด้วยว่า สิ่งที่จะทดสอบนั้น เป็นสิ่งที่ครูสอนเด็กแล้ว และจะใช้เทคนิคอะไรจึงจะวัดได้ว่าเด็กรู้อะไรบ้าง

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ (Wilga M. Rivers) ได้เสนอเทคนิคในการทดสอบภาษาต่างประเทศไว้ดังนี้

๑. ครูจะต้องรู้ว่า จะทดสอบทำไม คือ รู้จุดประสงค์ของการทดสอบว่าจะทดสอบเด็กระดับใด โดยวิธีใด เพื่อจุดประสงค์ใด การทดสอบมี ๒ ลักษณะคือ

๑.๑ การทดสอบก่อนเรียน มักจะใช้ทดสอบเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนจำนวนมาก ๆ จากหลาย ๆ โรงเรียน และจากหลายท้องที่ หรือเพื่อหาเกณฑ์ความสามารถของกลุ่มนักเรียนระดับเดียวกัน หรือต่างระดับกัน หรือผู้สอนคนละคนกัน

๑.๒ การทดสอบระหว่างเรียน มีจุดประสงค์เพื่อทราบว่าควรจะสอนอะไรใหม่อีก หรือควรจะฝึกอะไรเพิ่มเติม และยังคงทราบว่านักเรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือยัง จึงเรียกว่า การทดสอบเพื่อวินิจฉัย (diagnostic test) การทดสอบจะต้องสนองจุดประสงค์ของ

P.D. Stevens, Papers in Language and Language teaching (London, 1965), pp. 89 - 90.

การสอน ในการทดสอบแต่ละครั้ง ต้องชี้ให้นักเรียนเห็นระดับความสัมฤทธิ์ผลที่เขากำลังเป็นอยู่ และที่เขาควรจะทำไปถึง อะไรเป็นอุปสรรคที่ทำให้เขาก้าวไปไม่ถึงระดับนั้น เขาจะรู้ว่าเขาควรจะทำอย่างไรต่อไป ครูก็จะได้หาทางปรับปรุงและสนับสนุนให้เขาบรรลุผล ฉะนั้นข้อสอบจะต้องมีทั้งยากและง่ายปนกัน การทดสอบมีไว้ทดสอบครั้งเดียวพอ แต่จะต้องกระทำต่อเนื่องกันไป เพื่อให้แน่ใจในผลของการสอบ

๒. ครูจะต้องรู้ว่าจะทดสอบอะไร และสิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือความเที่ยงตรง (validity) ของข้อทดสอบ ฉะนั้นครูจะต้องรู้จักประสงค์ที่แน่นอนของเขาเอง เพื่อจะได้ตัดสินใจได้ว่า จะทดสอบทักษะใดโดยเฉพาะ หรือจะทดสอบหลาย ๆ ทักษะพร้อม ๆ กัน ซึ่งที่จริงแล้วเป็นการยากที่จะแยกแต่ละทักษะออกจากกันโดยเด็ดขาด นอกจากครูจะตั้งใจไว้เฉพาะว่าจะทดสอบทักษะใด

๓. ครูจะต้องระลึกเสมอว่าจะต้องทดสอบสิ่งเดียวในแต่ละครั้ง และจะต้องมีการเตรียมการทดสอบให้ดี และครูควรจะมีผลสอบโดยแบ่งเป็นระดับว่าดีมาก (very good) ดี (good) ไม่ค่อยดี (poor) ไม่ดี (very bad) เพื่อเด็กจะได้ไม่กลัวเกินไป และถ้าจะให้เป็นคะแนนก็เทียบให้เห็นในวันถัดไป

๔. ครูจะต้องทดสอบในสิ่งที่ตนสอนไปแล้ว คือครูจะต้องแยกให้ได้ว่า ครูจะถามอะไร ในรูปแบบอย่างไรจึงจะเหมาะกับสิ่งที่ครูได้ฝึกเด็กไว้แล้ว เช่นครูสอนให้นักเรียนฝึกจับใจความ เวลาทดสอบก็ควรให้จับใจความมิใช่ให้แปลความ

๕. ครูจะต้องทดสอบ เพื่อให้ทราบว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง ก่อนอื่นครูจะต้องแยกให้บอกว่า จะทดสอบ วิชาภาษาต่างประเทศ มิใช่วิชาทั่ว ๆ ไปในหลักสูตร และต้องแยกว่าจะทดสอบทักษะใด เป็นที่น่าสังเกตว่าครูมักจะทดสอบการอ่านและการเขียนโดยที่ครูมักจะสอนแต่ทักษะฟัง และพูด การถามต้องเรียงลำดับเป็นเรื่อง ๆ มิให้สับสน และครูควรแยกข้อสอบเป็นชุด ๆ ตามลำดับความยากง่าย และแยกทดสอบให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละคนในชั้น ดีกว่าใช้ข้อสอบเดียวทั้งชั้นหรือทั้งโรงเรียน เพราะการสอบครั้งเดียวและแบ่ง เด็ก เข้าชั้นไม่อาจแยกความสามารถที่แท้จริงได้ว่าใครเก่งใครอ่อน

การวางรูปแบบข้อทดสอบ ครูต้องพิจารณาเนื้อหาที่จะสอนทั้งหมดและออกข้อสอบให้ครอบคลุมเนื้อหา มิใช่ข้อสอบเฉพาะส่วนที่ครูพอใจ หรือครูกาดว่านักเรียนจะรู้ โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

๑. เขียนคำสั่งให้ชัดเจน ถ้าเด็กเริ่มฝึกใหม่ ๆ ควรใช้ภาษาแม่เขียนคำสั่ง
๒. เรียงลำดับความยากง่ายของข้อสอบ
๓. การทดสอบควรทดสอบการใช้ภาษา มีให้ทดสอบว่าเด็กรู้ว่าไวยากรณ์เพียงไร
๔. คำถามแต่ละข้อต้องมีคำตอบแน่นอน^๑

จะเห็นได้ว่าเทคนิคในการทดสอบภาษาต่างประเทศนั้นก็คือ ครูต้องวางจุดมุ่งหมายของการทดสอบ สํารวจสิ่งที่จะทดสอบ วิธีทดสอบ แล้วจึงวางแผนทำข้อสอบที่จะใช้ทดสอบให้มีความเที่ยงตรง ครอบคลุม เนื้อหา มีระดับความยาก ง่ายเหมาะสมกับเด็กที่จะสอบ ส่วนการตั้งเกณฑ์ในการประเมินผล ก็ต้องคำนึงด้วยว่าเป็นการทดสอบภาษาต่างประเทศเฉพาะส่วนที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วทั้งหมด แต่แบ่งสอบเพียงครั้งละอย่างเดียว โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และควรรีให้คะแนนเป็นระดับก่อนที่จะมาแปลงเป็นคะแนนจริง

ถ้าเรานำแนวคิดนี้ไป พิจารณารวมกับระเบียบการประเมินผล^๒ และแนวคิดของนักวิชาการอื่น ๆ แล้วพอจะสรุปได้ดังนี้

ลักษณะของการประเมินผลภาษาอังกฤษ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. ประเมินผลก่อนเรียน มีจุดประสงค์ ๒ ประการ คือ

- ๑.๑ เพื่อสำรวจความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนเริ่มเรียน เพื่อสำรวจความสามารถ ความสนใจ และความถนัดทางภาษา และจะได้จัดเข้าชั้นเรียนตามความเหมาะสม

- ๑.๒ เพื่อสำรวจว่านักเรียนมีความบกพร่องในด้านใดจะได้ช่วยเหลือและสนับสนุน เพื่อพัฒนาการเรียนตามความเหมาะสม

^๑Wilga M. Rivers. Teaching Foreign : Language Skills, (London: The University of Chicago press, 1972.), p. 286 - 311.

^๒ระเบียบการประเมินผลในภาคผนวก

๒. ประเมินผลระหว่างเรียน ประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูในแต่ละภาคเรียน มักจัดเป็นระยะ ๆ โดยจำแนกการประเมินผลเป็น ๔ แบบ คือ

๒.๑ ประเมินผลทักษะทางภาษา (Performance Test)

๒.๒ ประเมินประสิทธิผลของการเรียนเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ (Achievement Test)

๒.๓ ประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้

๒.๔ ประเมินผลเจตคติและความร่วมมือ

การประเมินผลทักษะทางภาษา เป็นการทดสอบย่อย ๆ ในช่วงเวลาสั้น นิยมทดสอบครั้งละทักษะเดียว หรือทดสอบครั้งละไม่เกิน ๒ ทักษะ

การประเมินประสิทธิผลของการเรียน ใช้ประเมินเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ โดยประเมินทั้งด้านเนื้อหา และทักษะทางภาษา

การประเมินกิจกรรม อาจจะประเมินรายบุคคล หรือเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่มก็ได้ โดยประเมินผลงาน หรือกิจกรรมที่ครูสั่งให้ทำ

การประเมินเจตคติและความร่วมมือในการเรียนการสอน เป็นการสังเกตพัฒนาการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีนิสัยที่ดีในการทำงานร่วมกัน ฉะนั้นเมื่อเรียนจบแต่ละภาคนักเรียนควรได้คะแนนในข้อนี้

๓. การประเมินผลปลายภาคเรียน เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการประเมินผลการเรียนทุกด้าน ลักษณะของข้อสอบจึงต้องครอบคลุมเนื้อหาและทักษะทุกอย่างที่นักเรียนเรียนในหน่วยการเรียนรู้วิชานั้น ๆ คือ

๓.๑ เนื้อหาทางภาษา ได้แก่ การออกเสียง (pronunciation) คำศัพท์ (Vocabulary) และไวยากรณ์ (Grammar)

๓.๒ ทักษะ ได้แก่ การฟัง (Listening) การพูด (Speaking) การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing)

การประเมินผลปลายภาคเรียนต้องเป็นไปตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่หลักสูตรกำหนดไว้

ขอ เสนอแนะ เกี่ยวกับการออกข้อสอบ

การออกข้อสอบมีหลายแบบ ครูต้องเลือกออกแต่ละชนิดให้มีสัดส่วน เนื้อหาและทักษะ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับการสอนของครูในแต่ละชั่วโมง ระดับความรู้ของนักเรียน และจุดมุ่งหมายในการทดสอบ ซึ่งอาจแบ่งดังนี้

๑. ทดสอบเนื้อหาของภาษา (Language Components)
๒. ทดสอบคำศัพท์ (Vocabulary)
๓. ทดสอบไวยากรณ์
๔. ทดสอบทักษะทางภาษา
๕. ทดสอบโดยใช้สถานการณ์สมมติ

จากเอกสารการวิจัยดังกล่าวแล้ว พอสรุปได้ว่า เนื่องจากการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยได้ดำเนินการมานานแล้ว แต่ไม่ได้ผลดีนัก จึงมีการประชุมสัมมนาขึ้นเพื่อหาทางแก้ไข ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ต่อมาก็มีการยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา จึงมีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง บางกลุ่มก็เห็นว่าควรจะเลิกสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษา บางกลุ่มก็เห็นว่าจะสอนหรือไม่สอนก็ได้ และบางกลุ่มก็เห็นว่าควรจะสอนภาษาอังกฤษต่อไปในชั้นประถมศึกษา อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ อันได้แก่ หลักสูตร ครูผู้สอน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียน กิจกรรมและการประเมินผล สมควรที่จะได้รับการเตรียมให้พร้อมก่อนที่จะเปิดทำการสอน